

Soep halen in de hongerwinter 1940 – 1945

Ik moet er nog weleens aan denken wanneer ik door de Boezemstraat rijd. Aan de Boezemstraat in februari 1945, de hongerwinter. In deze voor bijna 80% gerenoveerde straat met moderne nieuwbouw, is nog maar weinig dat aan de Boezemstraat uit de hongerwinter herinnert.

Aan deze straat bevond zich het abattoir - de slachtplaats - zoals wij Crooswijkers hem noemde. Er stond een hoge muur omheen waar je lekker tegen kon voetballen en scoren in het met krijt op de muur getekende doel.

Er zat een hoge zware deur in, die toegang tot de gaarkeuken gaf van waaruit in de hongerwinter eten werd verstrekt. Ik heb er heel wat uren met mijn pannetje in de rij gestaan. De ene keer stampot met peen en uien. De andere keer bloembollensoep!

Wanneer ik op weg naar school langs die hoge muur liep, hoorde ik het klagende geloei van koeien of het angstige geblaat van schapen. Als kind maakte dat een enorme indruk op mij, want ik wist wat er met die dieren ging gebeuren. Ik beschouwde het als doodskreten en dat waren het ook. Het meest indringende was het gillen van de varkens, je kon het straten ver horen.

Het enige dat nu nog duidelijk aan die periode herinnert zijn de drie statige gebouwen waarin destijds de kantoren waren gevestigd.

Via een slagboom gingen de dieren het abattoir in, de dood tegemoet. Ik heb

me wel eens schuldig gevoeld wanneer ik als jongentje in de vakantie mee mocht helpen de koeien vanaf de veemarkt door de Boezemstraat naar de slagplaats te drijven.

Tijdens een diner in het Tappunt – een restaurant dat nu in een van de drie gebouwen is gevestigd – heb ik me eens afgevraagd of de exploitant wist hoeveel herinneringen dit pand bij veel Crooswijkers oproept.

Aan het meest rechtse gebouw bewaar ik de sterkste herinnering. Toen ik op de eerste dag van de Paasvakantie in 1946 rond half tien in de morgen met mijn broertje Ad op de achterbumper van tramlijn 22 vanaf de veemarkt naar huis reed en afstapte bij de halte abattoir, stond daar precies rooie Dirk, de wijkagent. Daar klonk voor ons het bekende geluid van de tweetonige bel van zijn dienstfiets: Ping - Pang : te lul. 's Avonds om 21.30 u. mocht Pa van Schaik ons komen ophalen van het Politiebureau Boezemsingel.

Ons gezin bestond uit tien kinderen, mooi verdeeld over vijf meisjes en vijf jongens. Het was voor mijn ouders niet eenvoudig in de oorlog zoveel

monden te vullen. Alles was op de bon en zonder bonnen geen eten en geen kleding. Gelukkig waren er een aantal van ons – als bleekneusjes uit de stad - in de vakanties bij boeren op het platteland. Prachtig wat toen veel Nederlanders voor anderen hebben gedaan.

2

De winter van 1944 – 1945 de hongerwinter zal ik nooit vergeten.

Op een dag in februari kreeg ik van mijn moeder opdracht een emmer soep te gaan halen bij huize Vredenoord aan de 's Gravenweg in Kralingen. Dat was het woonhuis van de broeder-onderwijzers van de kloosterorde O.L. Vrouw van Lourdes. Zij waren belast met het katholiek onderwijs in Kralingen en kenden de gezinnen goed en wisten waar de honger het ergst was. In het huis was een grote keuken waar broeder kok de scepter zwaaide . Zoals altijd kookte hij meer dan nodig was voor de kloostergemeenschap om zodoende ook een aantal gezinnen van eten te voorzien. Die dag was er erwtensoep en ons gezin was aan de beurt.

Heel gelukkig en voorzichtig ging ik met mijn volle emmer soep de lange weg naar Crooswijk terug. Een witte geëmailleerde emmer met daarop in groene letters: groente.Het vroom flink en de straten waren bedekt met sneeuw.

Vorzichtig balanceerde ik met mijn kostbare vracht huiswaarts. Over de lange Oudedijk – de Vlietlaan en de Goudserijweg langs de Koninginnekerk de Boezemstraat in. En precies voor een der gebouwen van de slachtplaats gebeurde het. Het trottoir lag scheef, bevroren sneeuw en ja hoor Cootje ging onderuit met zijn emmer kostbare erwtensoep, zo ongeveer 300 m. voor de finish. Het gevolg:een grote groene plas drab in de witte sneeuw. Jankend met mijn blote knieën in de sneeuw schepte ik met beide handen sneeuw en soep in de emmer. De laatste gang was een martelgang. Wat zou me boven mijn hoofd hangen, een pak op mijn donder en gelijk naar bed? Ik zal het nooit vergeten, mijn moeder droogde mijn tranen en toonde begrip voor het drama wat mij overkomen was.

Een half uur later moest ik met haar naar onze huisarts dokter Swartbol in diezelfde Boezemstraat en passeerden de plek des onheil. “Hier was het” stamelde ik tegen mijn moeder, ze antwoordde: “ja kind”, ik zie het” Mussen pikten stukjes worst en oranjestukjes winterpeen op uit de sneeuw. Niet vermoedend wat voor een dramatische gebeurtenis zich even te voren had afgespeeld van een kind met een emmer soep. Adieu soep – adieu abattoir

[Co van Schaik. Een Crooswijker in hart en nieren](#)